

Turvatekniikan keskus (TUKES):

Kaasulämmittimen kanssa huolellisuus on valttia

Yhä useampi suomalainen mökkeilee myös talvisin. Talvikylmän mökin voi nopeasti lämmittää muun muassa nestekaasulämmittimen avulla, kunhan muistaa toimia huolellisesti.

Suomessa on yli 460 000 mökkiä. Olipa mökki oma tai vuokrattu, niin varustelutaso on Suomessa vaihteleva: niin sanottujen kakkoskotien määrä lisääntyy jatkuvasti, mutta myös karut kämpät vetävät retkeilijöitä puoleensa.

Eräkämpät ovat hyvin suosittuja, myös talvella. Perheet, kaveri- ja yritysporukat etsivät luonnosta vastapainoa arjen kiireille. Mökkejä lämmitetään muun muassa sähkön, tulisijojen ja nestekaasulämmittimien avulla.

Kuinka tuttuja nestekaasulaitteistot ovat suomalaisille satunnaiselle kävijälle tai mökin omistajalle? Myyntiliikkeen mukaan uusia laitteita myydään ja vanhoja tuodaan huoltoon ennen talvea.

Ammattilainen opastaa hankinnassa

Jari Salenius Kaasuvalo Oy:stä kertoo, että kaasulämmittimien myynti vauhdittuu aina ilmojen kylmettyä. Hän muistuttaa, että siirrettävä nestekaasulämmitin on aina tarkoitettu lisälämmittimeksi eikä jatkuvaan käyttöön. "Lämmitettävän tilan vähimmäistilavuus pitää olla noin 30 m³ ja tilan ilmanvaihdesta tulee huolehtia koko käytön ajan. Laitteita ei saa käyttää makuu- eikä kellaritiloissa", Jari Salenius korostaa.

Mökille soveltuvat kotikäyttöön tarkoitetut säteilylämmittimet. Lämmittimessä tulee olla liekinvarmistin ja hiilidioksidivarmistin, jotka huolehtivat siitä, että laite sammuu mahdollisessa vikatilanteessa tai jos huoneen hiilidioksidipitoisuus ylittää 1,5 prosentin raja-arvon. Suomessa myytävien uusien nestekaasulämmittimien mukana tulee aina käyttöohjeet ja lisäksi asiantunteva myyjä on hyvä tietolähde käyttäjälle. "Myymälässä käymme lämmittimen asiakkaan kanssa aina läpi. Voimme samalla myös asentaa letkut ja venttiilit kiinni, jolloin lämmitin on käyttövalmis mökille tullessa."

Laitteiden huolto

Lämmittimien huollosta vastaava Jari Salenius muistuttaa talvilomien kynnyksellä nestekaasulaitteiden huollosta: nestekaasulaite tulee tarkastaa ja huoltaa pitkän seisontajakson jälkeen ennen ensimmäistä sytytyskertaa. Niin puhtaus, asennustiiviys kuin letkun kuntokin tarkastetaan.

"Pölyt ja hämähäkinseitit puhdistetaan koko laitteesta. Letkun kunto tarkastetaan taivutteleamalla tai saippualliuoksen avulla testaamalla: letku ja liitokset sivellään kevyesti saippualliuoksella, jonka jälkeen avataan venttiili. Jos letkun pinnalle syntyy kuplia, letku vuotaa, ja se on vaihdettava", Salenius opastaa. "Jos ostat käytetyn laitteen, huolehdi, että saat mukana käyttöohjeen. Laite pitää tarkastuttaa ja huoltaa huoltoliikkeellä ennen käyttöä. Huoltoliikkeessä tarkastetaan myös laitteen alkuperäinen ja oikea käyttötarkoitus", Salenius selvittää.

Kuva 1 " kaasulammitin_tukes_02_05.jpg"

Siirrettävän nestekaasulämmittimen turvallisuutta lisäävät liekinvarmistin ja hiilidioksidivarmistin. Älä kuitenkaan jätä lämmitintä päälle poissaolosi ajaksi, äläkä aseta laitetta liian lähelle palavia materiaaleja.

Karavaanarit matkaavat ympäri vuoden

Suomessa on 58 000 matkailuvaunua ja 22 000 matkailuautoa. Näistä noin 60 % on liikenteessä myös talviaikaan. SF Caravan ry:n toiminnanjohtaja Timo Piilonen kertoo, että matkailuajoneuvot ja -vaunut toimivat perheen "mökkinä", esimerkiksi hiihto- tai retkeilymaastojen läheisyydessä.

Matkailuvaunuissa ja -ajoneuvoissa on nestekaasuhella, -lämmitin ja -jääkaappi. "Käytännössä vaunuja lämmitetään sekä sähköllä että nestekaasulla. Sähkön käyttö ei aina ole mahdollista ja toisaalta nestekaasua käyttämällä vaunu lämpenee huomattavasti nopeammin kuin sähköllä", Piilonen sanoo.

Nestekaasun käyttö on turvallista, kunhan käyttää nestekaasua ja -laitteita oikein. Lisäksi tulee muistaa, että vaunuissa on helposti syttyviä materiaaleja, jolloin paloturvallisuudesta on entistä tärkeämpää huolehtia.

Karavaanarien omilla sivuilla muistutetaan erityisesti siitä, että kaasulaitetta käytettäessä tulee huolehtia siitä, että matkailuvaunun tai -ajoneuvon tuuletusaukot ovat esteettä auki eivätkä lumivallit ole estämässä ilmanvaihtoa.

"Useinkaan häiriötilanteet eivät johdu yksittäisestä laiteviasta, vaan useiden sattumien summasta", Piilonen toteaa kaasulaitteiden turvallisuudesta kysyttäessä. Hän pitääkin tärkeänä juuri riittävän ilmanvaihdon turvaamista ja siitä, että laitteet huolletaan ja puhdistetaan säännöllisesti.

Piilonen neuvoo karavaanareita tarkastuttamaan nestekaasulaitteistonsa valtuutetulla huoltoliikkeellä: huolto ja puhdistus sekä koeponnistus tulee tehdä joka vuosi, vain siten voi varmistua niiden turvallisuudesta. "Luottakaa alan ammattilaisiin ja tutustukaa turvallisuusneuvoihimme", Piilonen muistuttaa.

SF Caravan ry antaa ohjeita turvallisen karavaanikulttuurin edistämiseksi. Yhdistyksen oma lehti ja kotisivut (www.karavaanarit.fi) sekä erilaiset tapahtumat tarjoavat opastusta yksittäiselle kuluttajalle tai paikalliselle karavaanariyhdistykselle.

Kuva 2: "timopiilonen21.JPG;"

SF Caravan ry:n toiminnanjohtaja Timo Piilonen vetää matkailuvaunuaan noin 4000 km vuodessa. "Vaikka en itse vedä vaunua talvisin, olen huomannut, että hiihtokeskusten yhteydessä olevat kohteet ovat pääsääntöisesti hyvin varustettuja myös karavaanarin näkökulmasta", hän toteaa.

Kuva 3: "ruka_asuntovaunu_2005.JPG"

Hyvin hoidetut asuntovaunualueet lisäävät viihtyvyyttä ja turvallisuutta. Huolelliset omat toimet edesauttavat häiriötöntä lomailua, joten muista tarkastuttaa vaunun nestekaasulaitteet valtuutetulla huoltoliikkeellä.

Infoboksi: Nestekaasua käyttäessäsi
(lähde www.karavaanarit.fi)

- Huolehdi aina, että pullokytkennän liitos on tiivis.
- Moottorikaasupulloa ei koskaan saa kytkeä matkailuajoneuvon nestekaasulaitteisiin.
- Kun vaihdat pulloa, sulje aina pulloventtiili.
- Tarkastuta ja nestekaasulaitteet vähintään kerran vuodessa valtuutetulla huoltoliikkeellä. Näin saat käyttövarmuutta turvallisuuden lisäksi.
- Jos tunnet kaasun hajua, sulje pulloventtiili välittömästi. Älä sytytä valoja, sammuta avotulet välittömästi. Tuuleta perusteellisesti. Selvitä kaasuvuoto ja korjauta se välittömästi.
- Älä koskaan käytä kaasuliettä lämmitykseen, sillä se kuluttaa sisäilman happea.
- Nestekaasupullon pinnan lämpötila ei saa nousta yli + 40 °C
- Älä koskaan kytke nestekaasulaitteisiin muita palavia kaasuja.
- Sulje aina pulloventtiilit, kun matkailuajoneuvoa ei käytetä.

Onko kaasu vaarallista?

Useimmat meistä ovat välttyneet nestekaasun aiheuttamilta vahingoilta. Lause "ei ole ennenkään tapahtunut mitään" ei kuitenkaan ole hyvä lähtökohta turvallisuudelle lomaviikonlopulle. Tilastot osoittavat, että kaasuonnettomuuksia tapahtuu vuosittain.

Turvallisuusinsinööri **Seppo Huttunen** Turvatekniikan keskukselta huomauttaa, että jos nestekaasulaite

vikaantuu tai siihen tulee toimintahäiriö, se saattaa aiheuttaa heti vaaratilanteen. Onnettomuuksia on sattunut muun muassa pienissä lomamökeissä, saunarakennuksissa ja erämaakämpissä. Onnettomuusriskiä ovat lisänneet vanhat, harvoin käytössä olevat laitteet. Jos laitetta ei ole huollettu tai puhdistettu pitkään aikaan, on vaarana epätäydellinen palaminen, joka synnyttää häkävaaran. Epätäydellistä palamista aiheuttaa myös huono ilmanvaihto. Palo- ja räjähdysvaara syntyy, jos laite tai asennus vuotaa kaasua, eikä kaasu pääse tuulettumaan pois. Vaarana on voimakas kaasupalo tai -räjähdys.

"Muista myös, että nestekaasulaitetta ei saa korjata itse. Kaikki varsinaiset huoltotyöt tulee jättää hyväksytyille asennus- ja huoltoliikkeille", Seppo Huttunen opastaa. Luettelo hyväksytyistä liikkeistä löytyy myös nettiosoitteesta www.tukes.fi.

"Onnettomuudet voidaan estää erityisesti asennoitumalla oikein ja huolehtimalla laitteiden käyttöturvallisuudesta", Huttunen sanoo ja muistuttaa mökkien paloturvallisuudesta yleensä: "Palovaroitin on pakollinen myös mökillä. Häkävaroitin on hyvä turva, etenkin loma-asunnoissa, joissa yövytään harvoin." Ohjeita kaasulaitteiden oikeasta käytöstä saa Turvatekniikan keskuksen oppaasta "Käytä nestekaasua oikein". Oppaassa on muun muassa tietoa kaasulaitteiden hankinnasta ja siitä, miten voit itse ennalta ehkäistä kaasuvuodon.

Estä onnettomuus, katso myös www.tukes.fi

- perehdy kaasulämmittimen käyttöohjeisiin
- sytyttäessäsi laitetta tarkkaile liekkiä
- älä jätä kaasulämmitintä valvomatta
- säilytä laite pölyltä suojattuna, poltin pysyy puhtaana eikä häkävaaraa synny
- tarkasta letku ottaessasi laitteen käyttöön: taivuttele letkua ja tarkasta, onko murtumakohtia.
- asennuksen tiiviystarkastus: sivele hieman saippualiuosta liitokseen, avaa pulloventtiili ja tarkasta, kupliiko liuos
- huolehdi riittävän palamisilman saannista esimerkiksi raitisilmaventtiilillä
- muista palovaroitin ja ensisammutuslaitteet.

Kuva 4 "talvi_mökki_05.jpg"

Talviloma houkuttaa, muista kuitenkin, että talviunta nukkuvan mökin herättäminen vaatii huolellisuutta ja kärsivällisyyttä.